

ЕЛІНА СВЕНЦИЦЬКА СКЕЛЬЦЯ

K R E
S S H A
T I K

International

Literary

magazine

Еліна
СВЕНЦИЦЬКА
СКЕЛЬЦЯ

БИБЛИОТЕКА «КРЕЩАТИКА»
ПОЕЗІЯ, ПРОЗА, ПУБЛІЦИСТИКА

ДРУКАРСЬКИЙ ДВІР
ОЛЕГА ФЕДОРОВА

Еліна
СВЕНЦИЦЬКА

СКЕЛЬЦЯ

Друкарський двір
Олега Федорова
Київ, 2024

УДК 821.161.2'06(477)-14
С 24

СЕРІЯ «Бібліотека «КРЕЩАТИКА»»
Заснована у 2023 році

Свенцицька Е.

С24 Скельця / Е. Свенцицька — Друкарський двір Олега Федорова, 2024 — 72 с.

ISBN 978-617-8169-96-1

Авторка цих віршів — з тих людей, для яких війна почалася 2014 року, яка була вимушена двічі покинути рідну домівку й почати все з початку. Ці вірші — озвучування долі людей, що вирвані з нормального життя і відчують сум'яття душі, балансування на межі. Ці вірші насичені тривожною, болісною образністю, вони базуються на ній, переростаючи у сповідь очевидиці. Життя перетворюється на розбите дзеркало, але в скельцях, що залишилися, відображається все те ж саме — тільки зменшено, а тому гостріше.

УДК 821.161.2'06(477)-14

ISBN 978-617-8252-14-4 (серія БК)
ISBN 978-617-8169-96-1

© Свенцицька Е., 2024
© Федоров О.М., видавець, Київ 2024

* * *

не залишиться імені — тільки суріпка в руці,
всюди чайки голодні кричать, мов обпалені душі,
розляглися на площі веселі і жирні калюжі,
наче діти примар, полетіли з небес папірці,
там фанерою вікна залатані, сніг із щілин
прилетів, він тут вдома, й тривога обпалює шкіру,
ну а в мене суріпка в руці, бідна квіточка миру.
що робити нам між карколомних казкових новин?
і з якої неволі-сваволі нас вітер приніс?
поривання в майбутнє нас кидає знову в минуле,
а там вітер кромішній і сови вухаті поснули,
а у мене суріпка в руці — і пісок з-під коліс.
не вміщається пекло в життя, виринає з води,
вилізає з медвежих провулків і змії заклинає.
в мене ж тільки суріпка в руці, більш нічого немає,
грудка теплого світла — подітися з нею куди?
скіфські баби ступають попарно в безмежжя криве,
виють песиголовці хрещені — їм темряви треба...
а зі мною суріпка, мов тиха сирітка, і небо —
невблаганне, розхитане, мстиве, розкішне, живе.

ДІАГНОЗ — ЗАПАЛЕННЯ СВІТУ

* * *

хто мені скаже правду про цю війну?
чия дитина боязко дивиться в п'їтьму?
голівку русяву сховала — чия?
вдарила струмом густа течія...
невільничі ями хто бачить у снах ?
ледь повзають хмари, їх сповнює страх...

в лікарняному садуку тополя зросла,
йде дитина хмарами, як землею йшла.
йди собі, дитинко, небом білим йди,
в підколінну чашечку мертвої води
наливають кожному, а руки тремтять,
сніг летить червоний з небесних багать.

хто мені скаже правду про цю війну?
в яку воронку заховати вину?
а вона з воронки вийшла — і стоїть,
у чорної тополі коріння болить.
йде дитина хмарами додому напрямки,
гладить по голівочкам тихі зірки...

запалене повітря. зяюче вікно.
за ким дзвонять дзвони —
кулі все одно.

* * *

кому розказати? зима і війна...
і залізо... кому розказати?
серце на нитці, й горюча земля
виростає з кривавої вати.
ці завзяті пісні, що повітря шкребуть,
і тремтіння замерзлої гривні...
по пивницях сирих оповідки гудуть—
всі трагічні, але позитивні.
общипали для супу лаврові вінки,
всі оголені правди й неправди,
захиталися, наче в зеленій воді,
русалок облізлі принади.
понапхали каміння в клітину грудну
і скаліченим містом ходили...
ці історії чесні про звичну війну —
і чому ми їх завжди любили?
тільки янголи-сироти між пустирів
у безжальному небі блукають...
але наші рукописи давні й сумні
не горять, хоч і зараз палають.

* * *

війна шкандибає містом,
містом мого дитинства,
сновигає завулком скарлюченим,
розлягається серед площі
і приказує пошепки:

— дівочка, дівочка.
гроб на семи колесиках
едет по твоему городу!

їде, їде домовина,
їде містом безупинно,
ходить містом тітка танька,
пелехата й п'яна зранку,
хитається й каже мені:

— дівочка, дівочка, гроб на семи колесиках
едет по твоєй улиці —
ти чому не прячешся?

тітку таньку знаю з дитинства,
майже кожного дня з балкону
кликала на допомогу,
кричала, що всіх повісить,
та найперше жидів з хохлами.

— дівочка, дівочка, гроб на семи колесиках
уже возле самого дома —
ищи поскорее щелку,
и исчезай по-шустрому.

та я все це знаю з дитинства,
коли батько брав мене за руку
й кавав: я тут. не слухай.
я тут, з тобою, не бійся.

тож говоримо один одному:
«ми тут. ми разом. не бійся!».

* * *

я молюся тепер за всіх тих, хто в дорозі,
знову шлях кочівний верещить і гуде,

знову колія ночі веде в невідоме,
на планету чужинну, незнану ніде.
я молюся за всіх, хто бездомний, смиренний,
і за всіх, хто занурений в сльози і сон...
над пораненим янголом виють сирени,
розколихався в небі непевний кордон,
що в гірку далечінь натягнувся струною,
і нема куди діти беззахисну плоть.
над пораненим світом заграви безсонні,
над пораненим янголом плаче Господь .
це повітря пропахле залізом і димом,
і болить, наче рана відкрита, земля.
я молюся за тих, кого не захистили
руки ті, що нас всіх обіймають здаля.
тут в моєму вікні перехрещений простір
навхрест скотчем. так треба. воєнний бо час.
а до них промовляють дерева і гори:
«повертайтеся скоріше.
вертайтеся до нас».

* * *

читаю новини — і раптом
щось недобре зі мною:
виростають у мене кігті,
виростають у мене ікла,
виростає на спині панцир,
а навколо — чорна земля.
і не кров — ридаюче полум'я,
і не тіло — а дике м'ясо,
і не серце — спалене дерево,
і не мозок — лігвище змії.
і як мені тепер жити?

як себе не жажнутися?
не дай Боже, побачать діти —
як їм зі мною тоді?
як мені тепер жити?
...та хіба я раніше це знала?

3.04.2022

* * *

знову дерево
знову дерево вириває коріння з землі
і лишає шматки
листя і плоті
стеблини і віти поламані
чи то кістки розтрощені
ми дерева
ми зростаємо
не в глибінь і не в височінь
в невідомість і темряву
там
може просто спалах пожежі
може світло яке не обійме пільма

11.03.2022

* * *

хмари йдуть, наче біженці, це чорне сонце вигнання,
як за видихом скорченим спазм у легенях — не вдих,
по замерзлій землі розтяглися автобуси зрання
і ревуть, наче мамонти, серед вокзалів нічних.
і вже вкотре автобус виходить покрученим шляхом,
там жінки і коти, і собаки, і діти, і всі

плачуть пошепки, сплять, колискові співають, зітхають,
і женуться за ними намети й паркани косі.
і поїдемо ми від кремезних байдужих солдатів,
від переліків втрат, прикордонників сонних і злих...
так безладно і дзвінко і гірко говорить до нас чорна пам'ять,
і співає пітьма, наче скрипка в кварталах пустих.
з нами все буде добре, все добре, все добре, насправді
все не добре, й не буде, ніколи не буде, але
люди добрі на нас співчуття покривала натягнуть —
ми спимо, а життя, як долонька дитяча, мале.
помоліться на вітер, бо в серці камінчики гострі,
серед міста чужого «швидкої» щеняче виття,
над розверстою ямою тягнеться наша тривога
до вітчизни-надії, вітчизни-повітря, вітчизни-життя.

20.03.2022

* * *

забери мене, «швидка»,
всім недужим допомоги.
як же довго, довго, довго
болю тягнеться ріка...
забери мене, «швидка».
моторошний голос твій,
голос загнаного звіра,
він з гірким повітрям лине
міста вічного, як дим,
йде біда життям глухим,
втомлені її дороги,
стрімко падає під ноги
зірка мертва і важка...
забери мене, «швидка».

забери мене кудись
у бозна яку щілину,
аби трішки менше сліз,
аби трішки менше винних,
мотлох бідний у кутку
скласти, в темряву пірнути,
між запилених ляльок
зігріваючись, заснути...
ніч, неначе льох, глуха...
забери мене, «швидка».
все забули. як воли
тягнемо це одоробло —
серце, сповнене золи,
місяць мружиться недобро...
нас оточують в житті
тільки сироти і тіні,
тільки співи серед сліз
та місцеві божевільні...
темрява, як скло, дзвінка...
забери мене, «швидка».
всіх бездомних уночі,
хто клаптинки свого раю
по містам чужим збирає,
в серце втиснувши ключі
дому, що в пільмі зника, —
вкотре вже тремтить рука —
забери кудись, «швидка».

* * *

розкажи мені, часе, куди ти вертаєш мене,
і в яку далечінь розтяглись ці розкислі дороги —
в довоєнні часи — там уламки від наших осель,
в повоєнні часи — там палають провини й тривоги.

кожен день, кожна мить тої чорної з люті весни
у печінці сидить, що вона з перегнуою й намулу.
ми шматки виїдаємо з нашої старовини,
з нас шматки виїдає наше ікласте минуле...

і навіщо слова, паперові вертляві пташки,
так даремно, безглуздо летять перевертом в повітрі,
вони всім набридають нудним гелґотінням своїм,
хіба дітям в нагоді, хай бавляться в ігри нехитрі...

і чи є хтось живий поміж блудних зацькованих слів ?
там пророки, вгодовані цвіллю, й сторожка дрімота,
виють фурії чи то сирени... і навіть чорти
покидають, мокрющі від сліз, своє тихе болото.

від наметів сирих, що живуть в них ходячі мерці,
від червоних зірок, що над спаленим домом палають,
далі й далі уносять цю землю три горді кити,
ближче й ближче зринає новонароджена пам'ять.

* * *

і ніхто не милується небом —
бо зірки верещать і тремтять,
повітря густе і тривожне.
тепер існування — щоденна робота,
це напруження м'язів, судин,
коли кожна клітина тягнеться й пнеться,
щоб життя не віддати без бою.
та провина знаходить усіх,
та сором під дих
мовчки б'є...
ось так починається ранок.

соромно тим, хто поїхав,
соромно тим, хто лишився,
соромно всім живим
перед померлими.
може, померлим не соромно,
та вони ж нам не скажуть...
чи коли-небудь
хто-небудь
як-небудь
все це нарече?

* * *

валіза розкрита, як книга життя в провині й спокуті,
тремтять на ниточках білих в повітрі тихі птахи.
скажіть моїй мамі, будь ласка, що я більше не повернуся,
тут, в роздертому просторі, сплуталися шляхи.
асфальтовою дорогою, залякле в бруді й багнюці,
волочиться серце — нічого, вже майже нормально так.
скажіть моїй мамі, будь ласка, що я більше не повернуся,
тут, у грудній клітині, зростає пташиний кістяк.
птахами були в дитинстві і станемо знов птахами,
немає нам еміграцій, і кожна гілка — нічліг,
я більше не повернуся, будь ласка, скажіть моїй мамі,
життя моє замітає сірий донецький сніг.
діагноз — запалення світу, гостре і безстрокове.
замість першої квітки виросте гнучий цвях.
життя все коротше й коротше. війна все довше і довше.
паски з донецького снігу ліпимо в хмарних снах.
донецькі сірі сніжинки, грішні стрижені душі
наші сплять на вокзалі, і потяг останній зник...
скажіть моїй мамі, будь ласка...прямує до нас майбутнє,
і пахне втраченим домом в руках його білий рушник.

* * *

війна — не сотні днів, а довгий день
один найдовший день посутенілий,
день темряви, день здавленого крику
і холоду липучого в кістках,

а вранці напливає рання старість,
земля — наш кут глухий, шпалери здерті,
а ми ховрашки заспані й терплячі,
і в нас думки жорстокі, сни відверті,
і наші нори кинуті в пітьмі.
і не сховатись на морському дні...

війна — шершавий сніг, важка вода
камінням грізним падає на землю,
тепер це буде хліб від Бога нам,
в снігу зерняткам холодно і темно,
і пазуху пече пророслий сніг
між камінців ущипливих сирих.

там серед дріб'язкових перемог
машина гуркотить, плюється кров'ю,
і тягнеться розшарпаний народ,
й колишеться в пітьмі патлате море,
і шлях перелицьований кипить...
похмура правда у печері спить.

* * *

насправді війна закінчується
початком війни нової,
з гудзиками блискучими
і зброєю розмальованою.

спочатку якось не віриться,
а потім навіть подобається,
бо можна з людьми поділитися
новим і яскравим досвідом,
та потім все це дратує,
а дратування втомлює,
а потім вже все одно...
ось тоді вона й закінчується,
звичайно, війною новою.
врешті, кожна війна — поразка,
у війні нема переможців,
та всім випадає різне,
і кожен кинутий жереб
влучає в скоцюрблене серце,
і кожен кинутий жереб
влучає в рану живу.
лишаються тільки свідки —
обдерте курчатко і зламаний хрящик.

* * *

знову втомлений пил і пісок,
і слова прикривають мовчання
тих колючих оманних зірок,
під якими закопано зрання
нашу втомлену пам'ять — в асфальт,
щоб найкраще її зберігати —
тоскний список лакованих свят,
біла хустка, де стиснуті втрати,
вовкулаки, вигнанці, сичі,
проповідники всім на потребу,
сонні відьми й лінівні жахи —
не до них невблаганному небу...

слів занадто... і в церкві пустій —
штучні квіти над натовпом млявим.
нам шинельну розстелено тінь,
в нас забрали повітря небавом.
слів занадто, як в склянці бацил,
що в бульйоні шукають опори.
в дорогих вишиванках щури
йдуть навшпиньках у звивисті нори
мовчки... тихі блукають вогні...
тих, хто жив у словах, як в лещатах,
заберуть із лікарень сирих,
повезуть по літах волохатих.

* * *

донечко, пом'яни мене — ніч пекуча, як рана,
час наш слизький, і краще не вилізати з нори.
тут галасливі чайки літають над смітниками,
бігають по бруківці довжелезні щури.

збираючи полуниці на дні сирого провалля,
чи ганчірку свинцеву тягаючи по світах,
як спати в байдужих чергах, як розмовляти з вовками,
навчилися... на порозі чекає безокий страх.

донечко, пом'яни мене... хлинули ми, як злива, —
потяг — нельотна погода — автобус серед пустель.
тут — хатинка з повітря, там — полин погорілий,
вічний посеред світу пахне милом готель.

донечко, пом'яни мене... сплять зірки нещасливі,
спить ведмедик поламаний на розбитому склі,
сплять покинуті діти... всі ми покинуті діти
покинутої країни, залишеної землі.

* * *

хіба я — емігрантка?
я просто поїхала жити на місяць,
самокатом, на гойдалці, а потім злетіла
і тепер я живу в коридорі,
сплю собі тихенько на килимку,
іноді плачу.

а в шафі живе телевізор, він показує тільки новини,
з цих новин ліпиться світ закіптюжений,
світ, вивернутий навиворіт,
і картинка тремтить від напруження.

хіба я — емігрантка?
хіба мені має бути соромно?
жовте сонце сорому нікого не з'їсть,
приходьте сюди, звірята бездомні, бідні.

насправді ми всі різні й однакові,
ми просто діти, а діти нічого не забувають,
діти — кулі, що летять до нас з майбутнього,
діти знають, що таке біль і пам'ять.

* * *

все одно чи палає чи тліє чи пріє війна за війною
нас боронять від ворога стіни міської тюрми
наші рідні міста називали содом і гоморра
їхні обриси котяться мляво мов хвилі пітьми

бо народжені ми під щасливою зіркою там де не треба
під щасливою зіркою туга стиска горлова
і юрбляться турботи хвороби і старість а з неба
з тихим шурхотом сиплються мертві комахи слова

ми хрестилися кров'ю й вогнем і вкривалися пилом
наче ковдрами теплами і залишались на дні
а в'язниця начинена снами брудними й дурними
білим днем обертаються іграшки наші дурні та брудні

помирає майбутнє народжується минуле
випадає нам мертвий сезон між колишніх святих
небожителі носяться серед покривлених вулиць
леви в піжмурки граються серед розбитих мостів

наші рідні міста стали вічними та хіба легше
завжди мертвий сезон владарює у наших містах
тільки пил огортає турботливо трави сталеві
тільки попіл як ковдра залізна лежить на вустах

ми пішли аби не озирнутися жодного разу
на розбомблений цвинтар на тихих похилих мерців
тільки очі не слухають дивляться пильно й уважно
і здіймається дим від землі що ураз посивів

* * *

перемога — це нічний вокзал на іншій планеті,
тут живуть не люди, а хто — невідомо.
треба трішки поспати, а потім все якось владнається
і якось буде... вставай, ми вдома.

перемога — це коли не боїшся самої себе,
сивого волосся, самотності, втрати роботи.
в юності ти мріяла стати героїнею німого кіно —
і лишаєшся героїнею міських анекдотів.

перемога — це море. пливіть, пластикові склянки,
медузи, відірвані шматки твоєї країни
та інші побутові відходи,
ти — амфібія, що ніколи не вийде на сушу,
хіба що випнеться з себе,
і мішки під очима, в них сховані сні, переглянуті вдома.

перемога — це визнання поразки,
вміння не згадувати про поганих їхніх і хороших наших,
не ділити людей на своїх і чужих, все одно не ділити,
і бути чужою й не мати своїх в цьому світі,
бути ліриком там, де цінується тільки трилер,
бути голосом у гармидері глухонімих,
бути голосом тих, хто сховався.

* * *

хтось будує, хтось нищить, хтось знову будує,
із уламків постала людина руїни,
ніч приносить біду, день народжує кулі,
наче впіймані риби, вигинаються стіни.

цей провулок чужий, і цей вітер не звідси,
і це світло лихе, і ця воля — остання.
пилем й попелом бавляться діти похилі —
й вибухає мовчання.

але поки є час — дзвеніть, дзвеніть, дзвони
мого міста покинутого, дзвеніть з глибини чорторию,
хай ніхто не почує й не прийде на допомогу,
і нікому пітьма ядуча очей не розкриє.

все одно дзвеніть над звалищами сирими,
де лежать наші душі, де наші поховані втоми,
над розірваними фотографіями з червоними злими очима.
в наші дні, мабуть, не варто робити фотоальбоми.

ви бриніть із чорної ями, з гнійної вирви,
розплодилися там морські їжаки й черепашки,
бо той світ насправді хисткий і ряхтливий —
літери без письма, невідомі комашки.

і дзвенять, і дзвенять слова посеред пустелі,
і мов дощ золотавий, розплескується мова,
розкривається і здвигається, й сиплеться небо на землю —
і лишається тільки дряпання гарячкове.

а далі вже просто звичка — життя з початку,
і букетик зла на столі, і кривда наївна,
шум холодного моря, світ порепаних статуй,
й завжди поряд смерть — як остання мирна країна.

У МІСТЕЧКУ З СІРНИКІВ

КОЛИСКОВА

...позабули — не згадали,
а згадали — то дарма...
вийшов місяць із туману,
де подітися, не зна,
тут усюди штучні квіти,
сни, нудотою повіті,
і здалеку чути спів...
спи, мій незнайомий сине,
у покинутій країні,
у містечку з сірників...
чи тобі потрібно знати,
хто насправді твоя мати,
чи лишається нехай?
блудний син прийшов додому,
а від дому — тільки втома,
спи, дитинко, засинай,
розпливлися букви сині,
і листи летять у вирій,
і життя летить на дно,
і не страшно більше жити,
каву з пилу вранці пити,
спи, дитинко, все одно...

* * *

Місяце, мертвий братику,
не треба ніякої пам'яті —
нащо цей кошик дірявий
за мною тягнеться?
Все, що в нього було покладено,
заплелося дротами колючими,
теліпається, настовбурчене,
в повітрі, що нами вкрадене.
Що ви всі тут робите,
люди без облич,
білі шматочки готельного мила,
брязкальце-серце на щастя розбили,
ляльки жовтокосі з забутих горищ?
Чорне черево каракатиці
накриває землю щоночі —
я не хочу такої пам'яті,
я не хочу її, не хочу.

* * *

І душу, кинуту тілом, нікуди на забирають,
так і стоїть у куточку, розгублена і бліда,
і бачить, як там, за містом, сірі вовки блукають,
а з неба ллється і ллється холодна гірка вода.

Душа, покинута тілом — немов шпаченя під снігом,
там мерзне тихе коріння і мертвий коник лежить.
Йдучи в дальню дорогу, тремтять останні хвилини,
світло позаминуло там на горищі спить.

А цей барак карантинний був колись її домом —
там тепер тільки яма і тополя суха.
Ось тобі й маєш — вічність... просто хирлявий холод,
по світах-сиротинцях промінь сліпий блука.

Наше повітря — сирітство. Наша вічність — в сараї.
В душі, покинутій тілом, ворухиться тепла кров.
А ця замацана скрипка — наша зрадлива пам'ять.
Ці задрипані шати — наша зрадлива любов.

* * *

повісьте мене на ялинку,
на скарлючену гілку,
там метелик з відірваним крильцем
почепився, й розбиті кульки
блищать, як замерзлі сльози,
повісьте мене на ялинку,
там будуть дощики срібні
серед скляних тваринок
пісенку шелестіти,
повісьте мене на ялинку,
там буде моя хатинка,
там будуть братики мертві,
там будуть сестрички примари,
і там буде мій синочок,
той, що у сні наснився.

* * *

жовті прокурені пальці шукають чого нема,
і літають думки, мов розкарячені жабки,
а після літа хочеться трохи тепла,
хочеться ще тепла — хоч би кішці на лапку.

ніхто не знає, куди йде цей розбитий вагон,
наче останній гість на жебрацькому святі.
коло вікна стоять Віра, Надія, Любов —
підстаркуваті жінки, сукні в них мішкуваті.
я до всього готова — за рогом чекає дім,
дім картонних дітей, невиліковно хворих.
а після осені повітря хочеться ще,
повітря хочеться ще, хоч на єдиний подих.
ти куди, гусенятко, душе моя? невже
ти в повітрі шершавому розчинилася й зникла?
а після ночі точиться з-під дверей,
з-під закритих дверей маленька струминка світла.

* * *

аби тільки була надія
ось бачите сіра киця
в розваленому будинку
грається клубочком
аби тільки була надія
а мавпочка вже старенька
сидить на даху і плаче
навіщо так холодно стало
аби тільки була надія
миші запалюють вогник
миші kota ховають
і танцюють класичні танці
хто це по вулиці ходить
модератори всіх кошмарів

* * *

як у двері відкриті ломитися вихором хижим,
а там води гіркі і байдужа зелена пітьма.

ці дерева скляні, листя б'ється, дзвенить у повітрі,
і розпатлані тіні випинаються гордо сторчма.
я ось думаю, що біль оцей просто вірний собака,
де тепліше лежить, у легенях прокурених спить...
ну не гнати ж на вулицю...місяць в засохлому ставі,
і красується гордо амброзія, й черга стоїть —
довгий хвіст вигинається, гнеться, ворухиться, пнеться,
аж до обрію тягнеться, а на обрії часу гарба,
там ласкаві рептилії точать доріжку до серця
і волочиться мляво бруківкою доля ряба.
там Офелія тиха куштує кокетливо бургер,
Гамлет їде в село, щоб навчати сільських діточок.
леді Макбет — директорка школи, висока і мудра,
їм співає пісень і ховається в чорний мішок.
там ми всі, це все наше — букети розкішні з асфальту
й перелякані паростки теплих обскубаних крил.
залишатися жити насправді і легко, і страшно,
коли в серці, відкритому навстіж, суріпка і пил.

ПОСЕРЕД МИРУ І ВІЙНИ

* * *

У переповненій в'язниці
життя свою читає книгу,
кричать, кричать пропащі гуси
посеред миру і війни,
і сором встав, неначе місяць,
і небо наскрізь стало видно,
і наші долі зашкарублі
та засмальцьовані пісні.
Ніхто не знає, як боліє
всередині зіниці скельце
від дзеркала, що білим світом
папуги чорні понесуть,
землею пахне і чорнилом
у котрий рік війни чи миру,
і не повернеться дитина
з країни, де хрести ростуть.
Ми вийшли з ночі і пирію
у сотий рік війни і миру,
тут тільки ямки, щоб сховати
провини, що з кісток стирчать.
У переповненій в'язниці
я вірш пишу тобі, дитинко,
пишу тобі цей вірш останній,
і гуси над життям летять.

* * *

і буде вітер, що кожне слово нам кине в очі,
і буде світло, що врешті знищить всі наші втрати...
хіба це наші обличчя з сталі й бетону?
хіба це ми йдемо всіх богів карати?
і будуть води, гарячі, як сніг у серці,
хіба це ми серед світу поснули п'яні?
хіба це нас у теплушках везуть скажені
друзяки, й хмари котяться полум'яні?
і буде мир, що нас всіх в неживих залишить,
а потім війна, така, як мир, рідна й похмура.
хіба це ми вогненних плодів поїли
у райських кущах, що бідну здирають шкуру?
...це написала одна поетка дуже сумнівна,
коли до неї прилетіла дивна істота
з пухким черевцем і стомленими очима,
і крила брудні від попелу і болота.

* * *

У день дурний, непевного числа...
І котишся папірчиком веселим
в безмежний дощ із тихої оселі,
допоки маска в шкіру не вросла.
Сьогодні розпочався карантин,
а післязавтра — знов війна звичайна,
тут пишеться історія трамвайна,
і кожен в цій історії — один.
Війна — це світ улюблених розваг.
Накрила нас рутина карантину —

як вбити час, що нас усіх поглинув?

І — куля в серці, й пісня на вустах.

А мертві бджоли все одно гудуть,
над вуликами чорними літають,
родючі ями під дощем зростають,
і армії туманів мчать у путь.

А мертві люди все одно живі,
вони, як риби, вилізуть на сушу,
там на світанку йдуть шукати душу,
і сплять дерева трепетні й нові.

І чий вночі порожній чути крок?

Не драму пише час — абетку пише,
і сторінки гортаються у тиші,
і запеклася кров між сторінок.

* * *

Чи то дім, чи то карантинний барак —
пофарбований жовтим,
весняний, веселий...

Ти скажи мені, вороже мій,
що робити у світі?

Ти скажи мені, вороже мій, чому оселилися ми
у країні зими і хвороби?

На деревах, як сніг, біла хлорка лежить,
і мікроби хоробрі...

А мікроби відважні по іконах до раю повзуть,
а мікроби веселі по шафках тривоги ховають,
сплять на ліжках залізних, штукатурку завзято гризуть,
коло телеекранів завзято вони позіхають,

а мікроби невтомні живуть у беззбройній війні,
і на їхніх долонях відбилися закриті кордони,
на асфальтах свинцевих складають шершаві пісні,
на тремтливих паперах виписують вовчі закони.

Я чекаю на дощ, щоб не плакати знову самій,
урочистий конвой сновига в карантинній державі.
Моя кішка сховалася... обійняти б її...
Що там час? Просто хвора дитина заснула на лаві.
Де б шпаринку знайти чи щілинку якусь,
коли душу несе до Дунаю волога проклята,
аби зачепитися, аби приліпитися тут,
щоб лишилося в світі кого обіймати.

* * *

Над нашим порожнім містом
стоїть карантинна тиша,
і стало все менше місця,
стало все менше нас,
і сором ховає маска,
біла або блакитна,
та навіть якщо і чорна —
ще краще ховає жах.

І спогади, як ганчірки,
розвішані на мотузках,
а ми стоїмо у черзі
повільних порожніх днів,
час рахувати хвилини,
кроки час рахувати,
і книжок кілограми,
і кілометри слів.

Між вулицею непевності
й вулицею вагання
звично проходить світом
неспинний наш маскарад —
слухати цю кімнату,
чути води зітхання,
всі стіни — це стіни плачу
серед парканів зрад.
Стали кордони картонні,
та двері всі герметичні,
стали кути глухими
й повними дивних істот.
Всі наші свята замінять
теплі свята обіймів —
дні мовчазних обіймів,
дні невідступних турбот.

* * *

Що нам шепоче траурний целофан?
Чия душа в повітрі летить, мов рваний кульок?
В поле виходить пам'ять, мов Мінотавр,
по-над вокзалом пустим лунає важезний крок.

Стало все другорядним, а особливо — біль,
місто стало як міст, міст вкрутився в п'їтьму,
тільки мрії зростають, мов отруйні гриби,
мрії женуть нас на нову позабуту війну.

Ми стали бруківкою вулиць, розбитих вщерть,
чи калабанею з позавчорашніх слів.
Стане днем пам'яті кожен прожитий день,
тільки пам'яті менше, ніж лишилося днів.

Пам'ять з своїх лабіринтів війною на нас іде.
В небі цих лабіринтів сморід, гамір і щем.
І час нам скоро розкриється весь, як є.
І час нас скоро розкриє — як мушлі, ножем.

* * *

Гірка вода тече в розколини життя,
а лінії його покручені й погнуті,
з околиці біди пливе старий трамвай,
хитається-дзвенить в повзучій каламуті,

хитається мій світ... Час їхати мені,
вертатися туди, в звичайну теплу кривду,
мов рибні кістяки, пливуть в повітрі дні,
трамвайчиком старим додому я поїду.

Кульгаві горобці живуть на чужині,
живуть на чужині лелеки посивілі.
Трамвайчику старий, вези мене туди,
де рідної землі маленьке тепле тіло.

Як помста з висоти, тече важка вода...
Початий у кінці, закінчений спочатку —
в крижинах словника ховається мій шлях,
та сонечко над ним жовтеньке, мов курчатко.

* * *

...ординарна, обачна війна —
нецікавий випадок...
вирастають нові серця
нашим сиротам в спадок,
в світлі мертвому ліхтарів
сплять покинуті діти,

щоб, як страуси, мозок свій
у бетон схоронити.
у потоплених кошенят
зникли мати і батько,
і наш затишок — це шпиталь,
наша розкіш — жебрацька.
по забутому смітнику
ходять душі підпільні...
косять, косять важку траву
косарі божевільні.
тільки й музики у житті,
що «швидкої» сирени,
їдуть вершники без голови,
йдуть у смерть, як на сцену.

* * *

не впізнаю цього сонця, немов з тюрми
виповзло, кволе й лихе, шкандибає полями
і роздивляється спідлоба — як тут ми?
стіни з зубного каменю, вовчі ями —
ось він, насправді, цей класичний пейзаж —
майже лубочний, з елементами декадансу,
листя поза парканами наших образ,
пишні й покинуті філіжанки з фаянсу,
маски, бо треба сховати якимось лице —
не бачити б ніколи занехаяну цю пустелю,
щем і сморід — кожний прожитий день,
з пластику наші вікна, з пластиліну оселі.
грає в кав'ярні стомлений магнітофон,
сніг на нас насувається, вкриває всі наші втрати.
а час — це просто асфальтовий коток,
від якого голову не сховати.

* * *

було таке сподівання, що, може, перехворію,
серце — теплий мішечок непотрібних дрібниць,
ти в небі відпочиваєш, сердешна моя країно,
ти просто втомлена... бачиш, собака бездомний спить...

моя самотня країно, мій метушливий світе,
скло твоїх божевілень ще не розбито вщент,
наше змарніле щастя шкутильгає на курячих ніжках,
мертві курячі ніжки йдуть вперед і вперед,

це життя без'язике знову кричить в підвалі,
вночі воно починає вовчі танці свої,
наші живі обличчя сховані в затишок маски,
сховані в затишок маски подихи теплі, живі,

знову голодне свято траурним маскарадом
обходить наші оселі, пакунки під двері кладе,
час нишпорить по шухлядах, наче баба базарна,
а діти страшні й веселі, бо їх немає ніде.

* * *

а що оце стоїть на обрії? минуле
виходить із ставка у рясці та намулі,
з косою гострою сідає під парканом,
і змішуються сни з водою і саманом.
так серце ми вночі зігріємо в руїнах
дірявого пальто, у цих нитках полинних,
заплутаних нитках засушеної плоті,
і брязкає трамвай в самотньому польоті.
трамваєм пахне світ, і час тече трамваєм,
колеса стукотять по всім відкритим травмам,

в кармані сірники і пиріжок пом'ятий,
і спогади тремтять, неначе цуценята,
ворушать душу в сні граблів залізні зуби,
і горобці летять в країну щастя й згуби,
куди не подивись — життя стоїть стіною...
приходить день новий звичайною війною.

* * *

І невідомо — мир чи війна.
Начебто мир — а пахне війною.
Знову замацана плаче сурма
над жерстяною ріки глибиною.
Серце моє, тепле звалище зрад,
кого ти шукаєш у надрах вокзалу?
Вийдеш на вулицю — там маскаррад,
та хіба маска когось рятувала?
Скільки безглуздих прокурених свят,
труби могутні залякнули раптом.
І не сховати життя під асфальт —
не збережеш ти його під асфальтом.

* * *

там, в коридорі, пам'ять шурхотить туалетним папером,
борсається в завалах непотрібних речей,
зашморгом воля на шиї, шпильками сколото вени.
там, в коридорі, натовп порожньооких ночей,
там туалетним папером перев'язано наші рани —
хай собі поглинають чорнило гучних мелодрам,
у стерильному раї на нас не те щоб чекають —
скоро приїде лікар, дасть штучних квітів нам.
а на вокзалі нічному загублені діти послули,

намистинки їм дарує смутний череватий гном,
готелі пропахли рибою, життя пропахло минулим,
тільки рушник на обличчі пахне домом і сном.
там ненаписані вірші з підземних шухляд вилітають,
а їх не треба нікому, а їх горобці клюють
і летять над землею, з якої нас вирвали з м'ясом,
хрестяться мовчки онуки, і діти нас не впізнають.
серце ворушиться тихо, навіть водички не просить,
і зверху злітає млявий нудно-солодкий вальс.
можна жити у вихорі, вирити теплу нору
в повітрі, там милосердні тваринки зігріють нас.

* * *

мертві прийшли й питають: як же нам в світі жити?
хтось мандрував у тумані — й загубився в юрбі...
із почуття провини примар собі наліпити,
хай живуть собі тихо, в злагоді та журбі.

дивляться очі замерзлі, як сніг з фланельного неба
засипає хлоркою білою між світами слизьку межю.
чому ти, чорне каміння, востаєш у рідну землю?
чому ти, чорне каміння, востаєш у землю чужу?

слова — дзеркала тривоги, в них гріються і зростають
у скрученій шкаралущі зародки наших втрат,
криві дзеркала не знають, які в них кривди блукають,
там тільки небо розтягнуте, мов линялий халат.

озимина залізна росте під кривавим снігом,
виростуть залізяки — питимуть теплу кров,
і з повітря нічного наріжуть важкі хлібини,
зі шматків того хлібу люди виникнуть знов.

дві спітнілі гвоздики в поховальному целофані
на серце моє покладені, шлях росте вдалину.
стара обскубана мавпа моїми блукає снами,
і я вже ніколи не зможу не думати про війну.

* * *

день має бути нестерпним, спогади — мертві собаки,
потопають і виринають, а річка тече в п'їтьму.
там розплодилися перевертні, обважнілі й сентиментальні,
там перевертні женуться на нову непотрібну війну.

тил прошитий війною. війна заливає легені.
це не затягнутий зашморг, це дорога крива.
наші жертви безкровні — просто внутрішня кровотеча,
і на стінах покинутих виростає синя трава.

ні, ми не пішаки, пофарбовані сірим кольором
чорні й білі фігури, інакше зветься ця гра,
діти шукають сенсу, військові шукають морозива,
авторитетні шльондри шукають світла й добра.

ми насправді хороші, хіба що залякли й подряпані,
нас закидають бруктом чи закопають в ґрунти,
і буде прегарним добривом пам'ять наша пожмакана,
пісню покори й щастя співають чорні роти.

там, в кривавому лісі, літають друзки криваві,
там писань заборонених тліє вічна зола,
там роздають замість хліба уламки чужої держави,
а нам би все ж таки хліба... а нам би трохи тепла.

* * *

роздивляється з башти Нерон на палаючий Рим —
ти прекрасне, о місто моє, серед гуркоту й грому.
над уламками стелиться грізний задушливий дим.
яке щастя нам трапилось врешті — вмираємо вдома.

і тіні обступають мене, мов гусенята,
так ми й підемо всі туди, за крейдяні гори,
там ростуть вологі вишні й холодна м'ята,
туди не долітають ані заклики, ані докори,

всі нав'язливі думки породжує холод,
всі визволення примарні, всі втрати даремні,
і немає в цьому світі з рідних навіть ворони,
та й ворони всі відлетіли в землі блаженні.

там була пітьма, а тепер там крихітка світла.
вічності чорні коні топчуть зелені трави.
серце вже не болить, бо стало відром залізним,
над звалищами міськими стоять байдужі заграви...

роздивляється з башти Нерон на палаючий Рим.
не врятують нас гуси, сховаються в порох пустелі.
і розкидані вітрами душі мовчать на суді,
та вночі громовладно говорять порожні оселі.

ЦЕ ПОЕЗІЯ, ДРУЖЕ...

* * *

тут неначебто місто було,
а сьогодні десь з шостої ранку —
птахи налетіли, але
не витримує їх це повітря,
землю вкрито птахами,
недолугими і сліпими,
наше штучне поріддя,
настовбурчене пір'я
безнадійно білого кольору,
наче сніг чи шматки
розірваних наших поем...
...це поезія, друже, —
народження мертвих птахів.

* * *

не любов — шершава тваринка,
я її годую водою з цукерками
й помаранчами білими,
розкішними і духмяними.
не любов —
а просто горобчик
оселився в серці й клює
м'ясо тепле, м'ягеньке,
здається, смачне,
бо голодний.

не любов — просто сиплеться в очі пісок,
і ящірка шкіру скидає,
і вітер шкіру уносить.
не любов — а душа
розфарбованим папірцем
летить у повітрі.
не любов —
просто дерева райського
мокрі ошурки.

* * *

мій дім з повітря і слів,
а насправді повітря — вода ,
розрослися під вікнами струмені,
коливаються збляклі хвилі,
шурхотять, заливають легені,
розливаються в середостінні,
і кров шарудить, мов листя.
моя донечка ходить з лялечкою,
ходить з лялечкою в шапочці,
цілує закриті очка,
годує її травною
і пошепки їй співає:
скоро будеш велика-велика,
виростеш до самого неба
і затулиш вороже небо,
покладеш тепле сонце на землю,
будеш гратися місяцем тихим
і зірки позбираєш в цеберку,
тільки я лишуся з тобою,
стану жити в кишеньці в тебе .

* * *

всередині кожної поетки
є маленьке містечко
там ящірки жовтоокі
живуть у хатинках з суріпки
живуть у журбі і злагоді
пісні співають тихенько
всередині кожної поетки
тваринок різних занадто
і снів у яких кімнати
сумнівні і вовчий вітер
це просто така вже доля
шукати й на вітер кидати
слова що пливають у небі
загубленими човнами
чи то аркуші наших книжок
чи то човники білі в калюжах
і вже на роботу йдуть
читачі наші друзі байдужі

* * *

власними іменами
розшиваємо безневинне повітря,
трюхають по пагорбах лисих
віслючки наших трагедій —
як же ними не милуватися?
а навколо життя обертається,
тут є все, що треба людині, —
голки гострі, марля біленька,
сонце чорне —
але спиться все одно погано,

бо, як світло згасає,
в темряві блукають слова,
знаходяться й губляться —
і лишається тільки душа,
як пакетик чаю на блюдечку.
Йдемо, як зомбі, на запах
власної крові живої...
і хто ж залишить слід на піску
дитячого майданчику вічності?

* * *

...і ось — мене залишили в кутку,
в сумній місцині, де коріння дому,
що вирване з землі, зростає вгору
і загортається в кору тверду.
зима без снігу і суха трава,
там три мої поношені футболки
сплять на цвяху, і втрачені три голки,
не мотлоху — майбутнього гора
і черствого минулого обрубки,
душа на дні хиткої душогубки,
і гілка відкривається нова,
залізна гілка чи то залізнична,
і їхати нам треба швидше й швидше,
і ґрунт повзе, й палає голова,
але мене залишили в кутку,
і мрія стала листячком осіннім,
і я з кутка, мов дерево, расту
з усім моїм похміллям карантинним,
і кожен день — моє бездомне свято,
аби слова за хмарами шукати
й не знаходити нічого,
крім любові.

* * *

море забрало мій дім, скалки лишило й застуду,
море, візьми й мене в хмарну твою глибину,
там по байдужих вулицях ходять душі прибульні,
тихі провулки сплітаються там в лабіринтах сну,
там, у печерах пам'яті, риби важкі, як спомини,
там, у печерах пам'яті, темрява і зола.
край це вічного вечора, а задушливі ночі
нашої безпорадності тягнуться спроквола.
і підняли дерева зморщені скручені руки,
злою водою просякнута мертва моя блакить...
жити було ще рано, жити вже стало нудно,
поки не стало пізно... серце чогось болить...
море, візьми мене і серце моє скарлючене,
і все, що від мого дому лишилося на межі!
дивний-предивний світ, дивні слова летючі —
так і не зрозуміти, до чого, до чого чужі.

* * *

...а душі гарячі, неначе
каміння на березі моря,
бо душа — каміння на шиї,
і голка повітря шиє,
і голка в море зринає,
та моря давно вже немає,
немає ніякого моря,
під небом похмурич чужинним,
ні навіть того, що в сльозині,
ні навіть того, що в скельці,
вода помарніла зчорніла
під вітром білястим пустелі,

чорнило життя моє мие,
і в небі негода скрежеще.
Поезіє, ти моя мати
нудна, і слова надокучні,
неначе загрузлі в дрімоті,
проказуєш з доброго дива:
ти витри пилюку і речі
на місце клади, як належить,
кімнату тримай у порядку
і вимий чистенько-чистенько,
й нарешті — спокійної ночі...

ЛИСТ, ЗНАЙДЕНИЙ В ПЛЯШЦІ

шановний читачу, чи то читачко улюблена,
чи то любі друзі-читачі, які не читають,
хіба що духовне й високе, якщо коротеньке,
ну й оптимістичне, бо без оптимізму не можна.
я що хочу сказати?
хочу сказати, що в мене все добре,
перебуваю під наглядом педіатрів,
вони вчать ходити строєм,
сподіватися на краще, готуватися до найгіршого
і подавати гарний приклад,
вчать не бачити очевидне, чути лише вибірково,
а головне — забувати...
тут, під наглядом педіатрів, нас вчить природа,
захід сонця насправді починається зранку
і летить непомітно в повітрі,
мов палаючий дракон, ця налякана дитина неба.

що б до цього додати?
на додачу про наші позитивні зміни:
видають словники:
один — з хорошими словами,
другий — з словами поганими,
на жаль, на всіх не вистачило...
і щоб нікого не образити,
додали дві п'ятниці на кожен тиждень,
і ще збільшили алфавіт аж на сім карт,
то ж ми граємо в дурня простого —
до речі, дуже інтелектуальна гра.
і яка ж, ви питаєте, мета?
а щоб ми стали експертами з усього —
з любові, з роботи,
з вирішення кримінальних проблем...
а чому це я кажу «ми»?
тому, що я — голос, який волає в пустелі,
бо давно вже жити несила
в чорно-білому світі
із зручним й пухнастими правдами
та неправдами уквітчаними.
...добре, що хоч чайки прилітають до нас,
щоб поїсти сміття й поплакати.

* * *

Там, над морем залізним, літає душа,
розмовляє тихенько з ріднею кривою,
а по шкурі небесній мурахи біжать,
і серця заростають сухою травою.

Помоліться на вітер за душу живу,
вже сповзаються равлики, каторжно винні,
так повільно, повільно, бо хатку свою
вже втомилися вічно тягати на спині.
Хитавиця яка — чи то юність, чи смерть,
то бабуся похмура, то мертва поетка,
загубилася тінь серед тихих сестер
і лежить у п'їтмі, мов дірява шкарпетка.
Мов дірява шкарпетка без пари, сама,
і хотіла би десь зачепитись — та ніде,
і безсмертному тілу смертельна душа
не пробачить нічого, ображена піде.
Тільки мертві поетки навголо вогню
не читають віршів, їм би трішечки крові,
ось і равлик з'їдає домівку свою,
та лишилося тільки для рими любові.

* * *

...і як же нам зараз співається,
з чужою п'ятою на серці,
тут, у повітрі сорому, в нуртовищі мертвих вод?
як нам зараз співається в просторі перетертому?
хотіли закритого неба?
небо закрив осот.

на площах, повних полеглими, —
як же нам зараз співається?
серце заросле осотом, немов покинутий дім.
як же нам зараз співається
серед згорілої пам'яті?
вчимося дихати в зашморзі попелом жирним густим.

нашого штучного дихання хрипи — кому їх треба?
в серці вода коливається, та вода нежива,
наше м'ясо дешеве, кров копійки дешевше,
язик посинілий злизує з газетних стовпців слова.

і відлітають у вирій потяги, мов дракони,
літери вовчим ликом по всіх куточках висять,
ми повісили ліри там, на вербах скорботних,
і пісеньку жартівливу мертві струни дзвенять.
...як же нам зараз співається?

* * *

забери мене звідси, синичко моя жовтоока,
в ту холодну весну, коли доля постала, як дим,
там оркестри фальшиво ридали під небом кривим,
і по вікнах розбитих дощів споконвічні потоки.

я потрапила в світ величезних промерзлих коліс,
вони котяться, котяться, котяться, падає злива,
і розчавлюють чорною гумою світ, як бляшанку з-під пива,
і видушують з ґрунту залишки крові та сліз.

це колеса історії... сивокрила синичко моя,
забери мене звідси, душа вже зіщулилась в жменьку,
не спинити колеса, що трусяться, рвуться, дрижать,
а під чорною гумою серце, мов жабка маленька.

час проходить чумною ходою між скіфських бабів,
що вони заблукали в степах — і смиренно стоять на колінах,
і співають тихенько про тую червону калину,
і летить над руїною міста їх стомлений спів,
і білуга реве над руїною міста й щезає в глибинах.

нескінченний цей дощ нас покриє своїм співчуттям,
мовчки йдемо в будинки свої, мов на інші планети,
і не листя летить у повітрі, а чорні пакети,
і засипали землю чорні пакети з сміттям.

МІСТО, ДЕ СЕРЦЕ МОЄ ЗАКОПАНО

* * *

місто моє,
оце — твоє тіло,
в прапорах чужої країни —
в гематомах червоно-синіх,
кажуть, що ти — розквітаєш,
розквітаєш ямами свіжими,
квітнеш домами кинутими,
примарами жовтоокої пам'яті.
у театрі воєнних дій немає антрактів.
піднялася завіса — там люди, від щастя сліпі і глухі.
то спасибі всім глядачам, хто прийшов, подивився,
оцінив гру акторів,
режисуру таку авангардну,
спецефектів, мабуть, забагато —
і додому пішов, витираючи очі сухі.

* * *

життя — це простирadlo запряне, закоротке,
як не тягни — все одно щось мерзне,
біда веде зірки з неба на землю,
і ти летиш у повітрі, наче бляшанка порожня.
доля — верблюд сліпий, блукає, як хоче,
невідомо, куди прийде — і це найважче,
все зберігає земля, а найбільше — кулі гарячі,
в небо чорне дивляться білі очі.

душа пливе в повітрі пароплавчиком паперовим —
ось і місто покинуте, пофарбували старі бараки,
хлопці похмурі тиняються, дощ накрапає знову...
і хазяїн поїхав. і кинув старого собаку.

* * *

...і пахне паленим... на цій окаянній землі
зростають хрести і крижасті веселі дерева,
а ми врешті вдома, а ми вже нарешті прийшли —
похнюплені вікна, трамваю зупинка кінцева.
стирчить гітлерюгенда рідного сірий барак,
там вчили мене залізниччя розбите любити,
що тягне в п'їтму напівмертвий нещасний лошак,
і нерви мої, як над шляхом поламані віти.
я надто любила цей чорний засмічений ґрунт,
ці хмари огрядні, шляхи перекручені й хитрі,
ці води залізні — вони через серце течуть,
тут миршаве серце моє сновигає в повітрі.
це тільки початок хрещеного світу — хрести
війною пішли на хрести, і покришки палають,
і тіл шолудивих розкидані теплі шматки,
і вчеписті жили порепані душі стискають.

* * *

...народилася в коридорі
і лишилася в коридорі
поряд іржавий велік
і пакунок з чужим взуттям
а за вікнами води й води
там щури пливуть і колоди
вдалині під кривою вербою
перекинутий човник лежить
йдуть коридорами люди

усі як картопля в мундирах
йдуть шляхами покрученими
щоб тільки сховати голови
в подушки великі кисневі
там жінка з косою стоїть в коридорі
і палати забиті людською травою
і скільки вже років тягнеться
доріжка моя скарлючена
до того міста кромішнього
де серце моє закопано

* * *

і ніяк я не зникну,
хоч зникаю потроху...
перечитую старі вірші —
і зникаю поміж словами,
і немає такого льоху,
куди б вони заповзали,
хвилини шершаві, як миші,
довгохвості, мов ящури.
одна ти зі мною лишилася,
пам'яте-Левіафане,
бо розрослася рясно
суріпка на кладовищі,
з пам'ятниками, потрощеними
подарунками з батьківщини.

* * *

— Звідки в тебе це тіло?
— Знайшла його на дорозі,
гарячий асфальт звивався
кільцями лускатими, й душі,

звільнені з тюрем м'яса,
клали на себе камені.
— Що ж ти тепер тут робиш?
— Якщо чесно — сама не знаю...
кажуть — щось треба робити,
вдихати хлоровану воду,
хай живе хлорка в легенях,
бо місто моє — потопельник.
— І що ти вночі збираєш?
— Збираю родючу глину,
жити вночі несила,
три ключі загубила,
перший ключ — від повітря,
другий — від порожнечі,
третьої — від забування.
Я серце десь позабула,
ось шукаю, і натовп
повзе по щілинах міста,
наче фарш з м'ясорізки.

* * *

А в серці тихі, зелені тіні,
мов кипариси на кладовищі,
там тільки небо, для всіх відкрите,
далекий вибух пільму колише.
І жах підкрався на мертвих лапах,
і рідний мотлох припав золою,
і в порожнечі нашого щастя —
там дощ, як горе, стоїть стіною.
І наче стіни, постали хмари,
і мертві бджоли летять здалека,
летять над звалищами туману...
земля шершава, мов стрижка зека.

Під магазином бабусі п'яні...
І світло тепле лежить на шпалах...
І що робити? Вже час збирати
дітей покинутих по вокзалах.

* * *

братику, там, за обрієм, доля наша, як дим
з дому, де хвора дитина коло вікна стояла.
що на землі лишається? краплі крові й сліди,
серед подвір'я мається запряне простирадло.
братику, доброго ранку, та десь загубився він,
як усі цуценята у павукових завулках.
в чому все наше щастя? в якійності пухлин.
в чому вся наша сила? а в снодійних пігулках.
братику мій, не викинути з цього життя себе,
на його рейках і шпалах як жити з самим з собою,
ряднами закривати правди трюмо криве,
від крижаного світу шукати гарячу зброю?
палець пошерхлий зісковзує чорною дошкою вниз
і розрізає душу, звільняє з в'язниці тіла,
коло шкільної дошки тінь з капелюхом стоїть,
просить хоч трішки хлібу... кришиться крейда біла.
братику, там, за обрієм, доля наша, як дим,
скільки років пройшло на задній площадці трамваю,
на сидінні червоному поросятко рожеве спить,
хворого дідуса уві сні обіймає.

* * *

порозліталися янголи чорні
над нашими хатинками з пилу,
вабить їх запах згарищ
і сухарів у цвілі.

треба одягати панчохи
на обличчя, бо соромно жити,
і не можна вже обміняти
серце на грудочку солі.
час шкандибає собі потроху,
стукають дерев'яні милиці,
і, на весь світ ображене,
під машину листя кидається.
і зітхають в трубах іржавих води,
вокзали старі — та нові сльози...
ми зустрінемося в зруйнованому аеропорті,
де наш рейс відкладено через негоду.

* * *

Ось це п'яте вікно зліва було моє,
а тепер з нього дивиться сива жінка,
і вздовж її волосся час струмиться.

А моє простирадло стало без мене камінням,
моє дзеркало без мене закрижаніло,
моя плюшева мавпочка собі голову відірвала,
і все пилом припало.

Але ще тут живе одна сарана,
сарана горбата і чорна,
тобто тінь моя на стіні,
і десь там, вдалині,
музика помирає.

І ніч підходить,
як хворий кіт,
і час колишній,
мов дитина з притулку для глухонімих.

В принципі, не так вже й важко
уявити цей світ без себе,
це прекрасне й легке життя,
де ніколи не станеться дива.

* * *

Минуле, минуле, до себе пусти,
переночувати пусти на горище,
бо бачиш — вершники без голови
заповнили вулиці міста,
амброзії й роз пом'яті кущі,
загони летять за святою оманю...
...Ти знаєш, ті вершники без голови
були сусідами, тіткою, мамою...
А за містом стара миловарня,
там живуть зниклі душі і вітер,
там стоять казани залізні,
і в них вариться наша доля,
і в них вариться наша сила,
і біленькі шматочки мила,
духмяного свіжого мила,
розповзаються по країні,
що країв не має, бо змили...
Ти, минуле, білою кров'ю
розливаєшся вдалині,
і архангели в чорних робах
тягнуть нас по шпітальній землі.

* * *

на милицях, на милицях шкутильгають старі примари
дому, країни, світла, нового важкого життя.
земля, від крові солона, річки, від крові набряклі,
по лихих роздоріжжях купи квітів й сміття.

на милицях, на милицях крокують охлялі душі,
назустріч їм непроглядна далечінь, солоні слізи.
це чужина чи то море... і від розкислих вулиць
уводять сходинки чорні в світ розкритих валіз.
на милицях, на милицях йдуть експерти з волювання,
наймасовішого спорту, їхня улюблена гра —
підрахунок принижень, розкішна цвіль розцвітає
на їхніх шатах лілейних, шитих зі світла й добра.
на милицях, на милицях чи не серце моє ходило,
б'ється, на ниточці сіпається цей обгорілий цвіркун.
якесь гидке каченятко просить у світу миру,
просить у світу світла, а відповідь — білий шум.
...не покинути цю країну й не лишитися,
не вийти з потягу в ніч невідомо де,
смертоносне обвисле небо зростає й тисне,
і стукають, стукають милиці — час іде.

* * *

Рік новий насувається, подорож в місто дитинства
наближається, котяться хвилями співи злидених пісень,
там слухняних дітей по ялинках на свято повісять,
вони кульками будуть дзвеніти в повітрі весь день,
розіб'ються вночі... Там лишився кістяк від ялинки,
мішура прикрашає оселі проломлений дах,
наче змії, гірлянди навколо горлянки сплелися,
і прокрустові ліжечка наші порожні стоять по кутках.
Там, у місті дитинства, стоїть одоробло провини,
діти квітів, схилили ми голови п'яні в траву,
чарували нас пахощі пива, заліза і диму,
там, у нутрощах мертвих, шукали ми душу живу.
Це щасливе життя розкидає від іграшок скалки,
паперові сніжинки ховають занедбаний час,
і кинджали зелені впиваються в обрії наші,
і зеленими голками душі проколоті в нас.

* * *

квилить чайка-вдовиця над містом, румовищем площ,
пишнобарвне сміття на кострищі тремтить і палає,
іграшкові будинки ховають сувої турбот.
загубилося море — ніде його більше немає...

сполотніли всі статуї — чайка-вдовиця летить,
зачіпляє крилом посивілі задумливі скелі,
краплі крові потроху зростають між синіх пісків,
а над ними юрмляться й співають комахи веселі.

загубилося море...і ось — у залізних воротах життя
зустрічають нас тільки безсмертні зола і пилюка,
лиховісні казки зустрічають... і куля сліпа
розсікає повітря над містом, свистить, як гадюка.

полети, полети, моя пташко, на острів скляний,
де живуть наші тіні в журбі і відвічному мирі,
їх любитимуть ящірки тихі, безхвості, цупкі,
їх жалітимуть теплі скошлячені звіри.

квилить чайка-вдовиця, й тягнеться чорна весна,
і колюче, як сніг, відлітає життя незабутнє.
поряд правда безрука й п'яна брехня
підпалили минуле й небавом спалили майбутнє.

* * *

Справа в тому, що краще б нас тут не було...
за околицю випхане дрантя нехитре...
наче в дикому м'ясі захряснуте скло,
ми — валізи без ручки, що повні повітря,

і повітря важке, а з-під чорного скла
випливають недуги усякої ночі,
і як листя, здригаються наші тіла,
в їхніх нутрощах скручених злива клекоче.
Там, під пагорбом, наша лікарня стоїть,
і відкриті всі двері, мов рани відкриті,
пухирці сновигають в палатах пустих,
потопають у темряві змучені квіти,
баговиння мотається, вогник тремтить,
і нечисті бинти загрузають в намулі,
під водою лікарня покинута спить —
всі пішли лікарі, інструменти забули.
Там чекає на нас залізничка лихе,
і отруєні ліки, і кашель надсадний,
на відкритому серці лихим олівцем
креслить хрест наш хірург безпорадний.

* * *

в місті щілин і уламків, на межі між життям і ямою
я ніде не буду своєю і ніколи не знайду своїх.
хай пасуть залізні собаки, поховальні трави хитаються,
а снами волочиться й гавкає згряя парканів кривих.

завжди зима в країні, де народжуються чужими,
там у кожного в серці пил і білий пісок,
по квартирах нетоплених затуркані душі залишились,
їх зігрівають повсті вайлуватих думок.

це просто смітник історії — найспокійніша країна,
звалище мрій розпечених і пишних іржавих прикрас,
тут відпочивають пам'ятники з обличчями непохитними,
і шматки зашкарублі від них відкушує час,

а пам'ятникам однаково, що з ними на звалище робиться,
вони дивляться в небо кип'яче, ганчір'я літає там,
просто відпочивати їм нарешті дозволено,
краплини часу стікають по їхнім спраглим вустам.

і я почуваюся вільною, і я почуваюся впевненою
на смітнику історії, бо вже доросла, мабуть.
і я дивлюся на небо, нарешті дивлюся на небо —
там тваринки домашні в злагоди й мирі живуть.

і ось під ревучі сурми все до нас повертається,
все викинуте на звалище — постане в останню мить.
з прапорами дірявими йдуть шкутильгаючи пам'ятники,
сунуть, глузливо клеочучи, мов дикі гуси, соратники,
ринуть думки порепані — і місяць, як кров, горить.

* * *

і наше місто там, під водами,
з туману, болю і туману
зростає, заростає мотлохом,
а люди всі чужі та п'яні,
вони, в історію потрапивши,
піщинками в минуле сиплються,
і в судний день лопочать янголи
двозначні та розмиті свідчення.

в кінці тунелю світло міниться —
бридке, підступне і мізерне,
зернина, на асфальті кинута,
під снігом мерзне,
а поряд, пітні та розчулені,
стоять поетки й плачуть віршами,
і кладовища набундючені,
і діти непривітні миршаві.

і наче скелі непорушні,
стоять солідні куртизанки,
і всюди пил і хрускіт мушель,
й врочисті лживі обіцянки,
мов зародок кривий скарлючений,
чужа біда на серце тисне,
і вулицями зашкарубленими
іде закоханий пройдисвіт.

і шахраї лежать залюблені
в слизьких обіймах мрій високих,
і час повзе важкою шукою
серед будинків кособоких.
кого і в чому звинуватити
шпитальними важкими зимами?
і стали нам тхори архангелами,
а леви стали серафимами,

і зірка з неба стрімко падає,
бо вже не хоче жити з нами,
і серце правдою розчавлене,
і смисл розчавлений словами.
і плаче мавпенятко з німбом,
світ паперовий мчить зі свистом,
і починається дитинство,
і пахне хлібом.

СЕРЦЕ — ОБЛИЧЧЯ, ЧЕРВОНЕ ВІД СОРОМУ

* * *

щось не те... з нами щось і насправді не те...
по сходинках скотилось життя — та ніхто не жаліє.
починається дощ — це трава, що із неба росте.
ніч упала й лежить, наче п'яна повія.

нас забули на цій позаштатній ганебній війні,
що, неначе під'їзд, пахне сечею, кров'ю, мишами,
наші душі поховано там у закритій труні,
ми спізнались туди, де ніколи на нас не чекали.

пакувати валізи не треба — ми вдома тепер,
і скуйовджене сонце свій править набридливий звичай,
і освітлює промінь невибагливий наш інтер'єр —
цей покоцаний розпач, задрипаний відчай.

ця грипозна пташинка — наш час, його небо сумне,
над країною ми пролетіли, як риби летючі,
від повітря бацильного треба нам тільки одне —
аби іграшки зламані якось зібрати до кучи

і покласти у шафу, і виростуть з них кістяки —
височенні, веселі, замотані в рвану білизну.
хай в оселях покинутих сплять безпритульні жахи —
ми востаємо серцем у землю, чужу і залізну.

* * *

серце — обличчя, червоне від сорому,
без очей — бо не можу вже цього бачити,
тут від тебе лише — жменька гордого попелу,
і знову треба копати,
нахилитися і копати.
ось лопата — пристрій,
щоб наповнити землю собою,
як нам Бог повелів —
ось дахи жерстяні невідомого міста
і гудзики, вирвані з м'ясом,
ось папери шарудливі, як змії,
а найбільше слова,
ці метелики-одноденки з мукою на крилах —
отже, руки мої молоді
все оце закопали.
тут ми всі копачі —
по шию у рідній землі, наче діти,
Господом добрим побиті...
ніч — це просто земля,
що ми нею усі оповіті.

* * *

Мов обідрані до нитки,
звечора кричать птахи...
Теренами України
покотилися жахи.
Одягли всі шати білі,
нижче пояса — блакить,
і де праві, і де ліві,
вже не можу зрозуміть.
Грай же, грай же, бідний друже,

коломийки вигравай,
неозорий і байдужий
шлях у рай через сарай.
Солов'їна мова наша,
солов'ї — та де ж вони?
Переводять їх на сало,
на нудьгу і на пісні.

Скрипка плаче, скрипка стогне,
вихиляється місток,
серце стиснулося знову,
мов дитячий кулачок.
Україно, в твої квіти,
в твої ріки і гаї
вбивці, вбивці залюбились,
закохались шахраї!

Грає, грає зла бандура,
виграє зла сурма...
Україно, нене любя,
хіба можеш ти сама?
І бажання це єдине
знає кожний сучий син —
притулитися і жити
хоч з ким-небудь, бозна з ким.
Побратими — та не з тими,
покупці — та знов не ті.
І спалахують полинні
сурми, сурми золоті.
Від загибелі до згуби
кожен шлях знаходить свій.
Грай, бандуро жовтозуба!
Сурмо виснажена, мрій!

* * *

І пафос зривається голий,
й спливають кремезні роки...
Хіба ж то татаро-монголи
забрали у нас вітряки?
Хіба не своїми руками
ми кривдили мрії свої,
і п'яні жахіття зринали,
й тяглися мізерні бої,
і ось уже замість в'язниці
новий і нечистий барак,
і шарпа кошулю залізну
зажурений п'яний козак.
І пафос орлиний клекоче,
і ридма ревуть почуття,
і паростки чорної крові
вгризаються в наше життя.

* * *

чомусь дуже хочеться бути жертвою,
чи через забруднення повітря,
чи через магнітні бурі...

жертвою бути приємно —
її прикрашають захоплено
бубонцями, дзвіночками,
паперовими витинанками
та іменними брязкальцями
в загальному піднесенні,
а потім на неї дивуються,
а потім її жахаються.

жертві є чим пишатися —
її ранами всі милуються, мов яровою пшеницею,
і жертва стає популярною,
бо всі її розпитують:
як ви на це спромоглися?
як ви знайшли цей олтар?
що ви відчували тоді, з цвяхом у серці,
і як воно зараз — загоюється?
жертва дивиться ошелешено,
провалившись у погребнице минулого.
і ще додаткова приємність:
жертва нам всім потрібна —
кожен чогось жадає від неї,
хоча б шматочок
солодкого паруючого м'яса,
не завадило б кілька шматочків шкіри
і маленьку мензурку крові
для всебічного аналізу.
і виникають почуття неосяжні,
як при неземному коханні,
і душа співає, а серце —
мов витрушений мішок.

а найголовніше — жертві все можна,
бо перейшла цю діряву межу між світами
через безлюддя й бездоріжжя,
загубленість і сніг,
і ось — виходить на чисту галявину,
під іржаві звуки попси,
під верески й зойки молодого життя.
і все зрозуміло, прозоро, відверто:
жертва завжди голодна, жертві потрібні жертви.

* * *

І ніхто не стояв на мосту безпорадних людей,
там лишилося місце для нас, невідомо навіщо...
і ридають гвинтівки, мов грім, люте щастя росте,
що від нього ховаються тільки в п'їтьмі на горищі.
І не сльози воруються в серці, а риби нічні
зачіпають хвостами сталеві обірвані струни,
над тужливою площею виснуть тумани важкі,
колробродить всю ніч ця країна, нервова та юна.
Ти не жінка, ти підліток тихий, а правда — сумна.
Що робити у світі тобі? Що робити з тобою?
Прокидаємось вранці — знов пандемія й війна,
і вночі прокидаємось — знов пандемія з війною.
Знов остання маршрутка в курному повітрі пливе,
а прожити життя — перейти через поле цибульне.
Ця синюшна пташина — кошлате майбутнє твоє,
цей прибудний собака — твоє невблаганне минуле.
Де він, рай у сараї, в які відлітає світи?
І які ми провалля заповнили власною кров'ю?
І чому ціпеніє наш шлях від біди до біди?
Наші зради ласкаві женуться за нами з любов'ю.
Наші душі маленькі й дзвінкі, лихоманка трясе,
укриваємось в наших домівках — фортецях фанерних.
Нам потрібні цукерки, аби годувати дітей.
Нам потрібні цукерки, аби годувати померлих.

* * *

Йду я здалека, з півночі, з Гіпербореї,
маю тільки повітря — байдуже й сухе,
і старенькі п'янички із сонцем у серці
по обшарпаних лавах п'ють пиво гірке.

Так, є очі у листя, і тихе каміння
впало долею з неба й лежить горілиць,
виростають з повітря розлючені тіні
і пронизливі погляди тьмяних зіниць,

цвіль зростає. Вже очі у цвілі і серце,
і обложна війна здоганяє мене,
йду здалека я, з півночі, з Гіпербореї,
насувається звалище тепле й земне.

Йду я здалека, з півночі, з Гіпербореї,
і бензинова кров лється, наче роса,
бо моя батьківщина ще поки не вмерла,
бо моя батьківщина ще вмерла не вся.

* * *

Господи-Сонечку, ось Ти над нами,
бачиш ти наші нудьгу і пітьму,
плачеш Ти світлом і світиш сльозами —
світ цей без світла існує чому?

Храми будуємо тільки на крові.
Бачиш, під кожним тече наша кров...
Господи-Сонечку, дай нам любові,
бо забирає життя і любов.

В хвилях залізних ми потопали,
в полум'ї чорному стягів своїх...
Господи-Сонечку, милості дай нам,
і від порогу відсунеться гріх.

Линуть — загони, вагони, кордони,
хата остання, хата не та...
Господи-Сонечку, дай же нам болю,
щоб відірвати себе від хреста.

Господи-Сонечку, очі тужливі
в серце спрямуй і в осердя розкрий.
Сила не гине, сумління не гине,
в грудях ворухиться вітер новий.

* * *

найважче — це бути чесними,
аби визнати існування
в душі чи в просто в країні
занедбаного кладовища —
кладовища ілюзій виплеканих,
що стали жахами веселими,
слів, замотаних у ганчірку
і за диван закинутих,
коханих, повних натхнення
і пафосу, з адресами,
записаними на газетках,
позабутих у дощ на лавці.

це кладовище ніхто не навідує,
бо нема чого там робити,
але ж воно все одно існує
в просторі окаянному —
кладовище блукаючих спогадів,
в серці прибитих цвяхами.

речі, які визнавати незручно,
дошкульні й уїдливі речі,
речі бентежні й гризотні,
вони тихо стоять у темряві,
мов руїни піщаних замків,
які ще не з'їло море.

ЗМІСТ

«не залишиться імені — тільки суріпка в руці...»..... 5

ДІАГНОЗ — ЗАПАЛЕННЯ СВІТУ

«хто мені скаже правду про цю війну?..».....	6
«кому розказати? зима і війна...»	7
«війна шкандибає містом...»	7
«я молюся тепер за всіх тих, хто в дорозі...»	8
«читаю новини — і раптом...».....	9
«знову дерево...».....	10
«хмари йдуть, наче біженці, це чорне сонце вигнання...».....	10
«забери мене, “швидка” ...»	11
«розкажи мені, часе, куди ти вертаєш мене...».....	12
«і ніхто не милується небом...»	13
«валіза розкрита, як книга життя в провіні й спокуті...».....	14
«війна — не сотні днів, а довгий день...».....	15
«насправді війна закінчується ...»	15
«знову втомлений пил, і пісок...»	16
«донечко, пом'яни мене — ніч пекуча, як рана...».....	17
«хіба я — емігрантка?..».....	18
«все одно, чи палає, чи тліє, чи пріє війна за війною...»	18
«перемога — це нічний вокзал на іншій планеті...».....	19
«хтось будує, хтось нищить, хтось знову будує...»	20

У МІСТЕЧКУ З СІРНИКІВ

Колискова.....	22
«Місяце, мертвий братику...»	23
«І душу, кинуту тілом, нікуди на забирають...»	23
«повісьте мене на ялинку...».....	24

«жовті прокурені пальці шукають чого нема...»	24
«аби тільки була надія...»	25
«як у двері відкриті ломитися вихором хижим...»	25

ПОСЕРЕД МИРУ І ВІЙНИ

«У переповненій в'язниці...»	27
«і буде вітер, що кожне слово нам кине в очі...»	28
«У день дурний, непевного числа...»	28
«Чи то дім, чи то карантинний барак...»	29
«Над нашим порожнім містом...»	30
«Що нам шепоче траурний целофан?...».....	31
«Гірка вода тече в розколини життя...»	32
«...ординарна, обачна війна...».....	32
«не впізнаю цього сонця, немов з тюрми...».....	33
«було таке сподівання, що, може, перехворію...»	34
«а що оце стоїть на обрії? минуле...»	34
«І невідомо — мир чи війна...».....	35
«там, в коридорі, пам'ять шурхотить туалетним папером...»....	35
«мертві прийшли й питають: як же нам в світі жити?...»	36
«день має бути нестерпним, спогади — мертві собаки...»	37
«роздивляється з башти Нерон на палаючий Рим...».....	38

ЦЕ ПОЕЗІЯ, ДРУЖЕ...

«тут неначебто місто було...»	39
«не любов — шершава тваринка...»	39
«мій дім з повітря і слів...»	40
«всередині кожної поетки...».....	41
«власними іменами...»	41
«...і ось — мене залишили в кутку...».....	42
«море забрало мій дім, скалки лишило й застуду...»	43
«...а душі гарячі, неначе...».....	43
Лист, знайдений в пляшці.....	44
«Там, над морем залізним, літає душа...»	45
«...і як же нам зараз співається...»	46
«забери мене звідси, синичко моя жовтоока...»	47

МІСТО, ДЕ СЕРЦЕ МОЄ ЗАКОПАНО

«місто моє...».....	49
«життя — це простирадло запране, закоротке...».....	49
«...і пахне паленим... на цій окаянній землі...».....	50
«...народилася в коридорі...».....	50
«і ніяк я не зникну...».....	51
«— Звідки в тебе це тіло?..».....	51
«А в серці тихі, зелені тіні...».....	52
«братіку, там, за обрієм, доля наша, як дим...».....	53
«порозліталися янголи чорні...».....	53
«Ось це п'яте вікно зліва було моє...».....	54
«Минуле, минуле, до себе пусти...».....	55
«на милицях, на милицях шкутильгають старі примари ...».....	55
«Рік новий насувається, подорож в місто дитинства...».....	56
«квилить чайка-вдовиця над містом, румовищем площ...».....	57
«Справа в тому, що краще б нас тут не було...».....	57
«в місті щілин і уламків, на межі між життям і ямою...».....	58
«і наше місто там, під водами...».....	59

СЕРЦЕ — ОБЛИЧЧЯ, ЧЕРВОНЕ ВІД СОРОМУ

«щось не те... з нами щось і насправді не те...».....	61
«серце — обличчя, червоне від сорому...».....	62
«Мов обідрані до нитки...».....	62
«І пафос зривається голий...».....	64
«чомусь дуже хочеться бути жертвою...».....	64
«І ніхто не стояв на мосту безпорадних людей...».....	66
«Йду я здалека, з півночі, з Гіпербореї...».....	66
«Господи-Сонечку, ось Ти над нами...».....	67
«найважче — це бути чесними...».....	68

Літературно-художнє видання
СЕРІЯ «Бібліотека “Крещатика”»
Заснована у 2023 році

Еліна
Свенцицька

СКЕЛЬЦЯ

Макет обкладинки і верстка
Друкарський двір Олега Федорова
Формат 60x84 1/16. Наклад 150 прим. Зам. № 9961
Папір 80 офсет. Друк цифровий. Ум. друк. арк. 4, 5
Гарнітура «Cambria». Підписано до друку 21.07.2024 р.

Видавець Федоров О. М.,
«Друкарський двір Олега Федорова»
Адреса: а/я 24, Київ-205, 04205, Україна,
e-mail: relaks-oleg@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 3668 від 14.01.2010 р.

Віддруковано в друкарні ТОВ «7БЦ»
Адреса: 07400, Київська обл.,
м. Бровари, б-р Незалежності, 2/148
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 5329 від 11.04.2017 р.

ЕЛІНА МИХАЙЛІВНА СВЕНЦИЦЬКА. Поет, письменник, літературознавець. Автор 8 книжок. Лауреатка ряду міжнародних та всеукраїнських конкурсів та фестивалів. Премія Української бібліотеки м. Філадельфія (США), Літературна премія «Планета поета» ім. Л. Вишеславського, III місце на Міжнародному конкурсі короткої прози «Без меж» (Барселона 2017, Одеса 2019), лауреат IV Міжнародного конкурсу короткого оповідання «Zeitglas-2015», Лонг-лист Міжнародної літературної премії ім. І Бабеля (2018, 2019). Неодноразово брала участь у «Сакура-фесті», «Книжковому Арсеналі», Форумі Видавців у Львові та інших заходах. Вірші й проза перекладені англійською, польською, датською, литовською, французькою, італійською мовами.

**ДРУКАРСЬКИЙ ДВІР
ОЛЕГА ФЕДОРОВА**

